

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.38.101/2016/5.

A tanács tagjai: . Kovács András a tanács elnöke
. Fekete Ildikó előadó bíró
. Tóth Kincső bíró

A felperes:
(felperes címe.)

A felperes képviselője: . Sárvári Tamás Ügyvédi Iroda
. Sárvári Tamás ügyvéd
()

Az alperes: alperes neve
(fél címe 7)

Az alperes képviselője: jogtanácsos

I. rendű alperesi beavatkozó: Alperesi beavatkozó 1
()

Képviseli: . Szedő Péter ügyvéd
()

II. rendű alperesi beavatkozó: Alperesi beavatkozó 2
()

Képviseli: . képviselő 2

A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási
határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes, I. rendű alperesi
beavatkozó

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
3.Kf.650.021/2016/6.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság 12.K.32.817/2015/44.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.021/2016/6. számú ítéletét
hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria az alperest, és az I. rendű alperesi beavatkozót, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felperesnek 100.000 - 100.000 (százezer-százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperesi beavatkozó mint ajánlatkérő a 2015. január 15-én feladott és 2015. február 26. napján egy alkalommal módosított hirdetményével a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) második része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a Országos Közforgalmú Kikötő infrastrukturális továbbfejlesztése megvalósításához szükséges kiviteli tervek elkészítésére, és építési munkák elvégzésére. Az ajánlati felhívás III.2.3. M.2. pontjában meghatározott alkalmassági követelmény szerint a szerződés teljesítésére alkalmatlan az ajánlattevő, aki nem rendelkezik minimum 4 db vízi szállításra alkalmas eszközzel, amelyből minimum 2 db, egyenként legalább 500 m2 zárt fedélzettel rendelkezik. Az alkalmasságot igazolni a 310/2011. (XII.23.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) 15. § (2) bekezdés b) pontja alapján a teljesítéshez rendelkezésre álló eszközök, berendezések, illetőleg a műszaki felszereltség leírását tartalmazó, legalább az alkalmassági minimumkövetelményeknek való megfelelés megállapításához szükséges tartalmú nyilatkozattal kellett, csatolva a rendelkezési jogosultságot igazoló okiratot, saját tulajdonú gép tekintetében eszköznyilvántartó kartont, valamint az üzemképes és teljesítésre alkalmas állapotra vonatkozó ajánlattevői nyilatkozatot. A módosított ajánlattételi határidőre a felperes és aKft. közös ajánlattevőként, a KIKÖTŐ Konzorcium, a Kft., és a Kft. nyújtotta be ajánlatát. A felperes ajánlatában a M.2. pontban meghatározott minimumkövetelmény igazolására egyebek mellett a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetként az céget tüntette fel és nyilatkozott arról, hogy rendelkezik a szerződés teljesítéséhez szükséges üzemképes és teljesítésre alkalmas állapotú eszközökkel, amelyek között mások mellett a legalább 500 m2 zárt fedélzettel rendelkező . és . vízi szállításra alkalmas eszközt tüntette fel, amelyet a kapacitást nyújtó szervezet biztosít. Ez utóbbi szervezet maga is nyilatkozott erről, csatolta a belvízi hajózás hajónyilvántartásának főkönyvi kivonatát szerb nyelven, és annak magyar fordítását. Az ajánlatkérő első hiánypótlási felhívására és felvilágosítás kérésére a felperes becsatolta a kapacitást biztosító szervezet cégszerűen aláírt nyilatkozatát arról, hogy a . komp 507,83 m2, míg a . komp 571,89 m2 területű része rendelkezik zárt fedélzettel. A második

hiánypótlási felhívás a . és . komp zárt fedélzeti részének méretére kérdést nem tartalmazott, ellentmondásokra utalva mindkét hajó esetében arra nézve kért választ az ajánlatkérő, hogy a rendelkezésre álló hajózási engedélyek alapján azok szállíthatnak-e hosszirányba is. A felperes válaszában egyebek között megerősítette, hogy a . és . hajók megfelelnek az ajánlati felhívás M.2. első fordulatában megfogalmazott feltételeknek, vízi szállításra alkalmasak, üzemképesek, teljesítésre alkalmasak, és rendelkeznek 500 m2 zárt fedélzettel.

- [2] Az ajánlatkérő 2015. június 5-én tájékoztatta a felperest kizárásáról, és ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról. Az érvénytelenség indokait 5 pontban foglalta össze, melyek közül a 4. és 5. pont vonatkozott a . és . komphajókra. Az indokolás szerint a Szerb Köztársaság Építésügyi, Közlekedésügyi és Infrastrukturális Minisztériumától 2015. május 27-én érkezett válasz alapján megállapítható volt, hogy a . esetében 452,675 m2, a . esetében 467 m2 esik zárt fedélzet alá, azok nem érik el az ajánlati felhívásban előírt 500 m2-t, ezért az ajánlatot a Kbt. 74. § (1) bekezdés d) pontja alapján érvénytelenné nyilvánította. Megállapította, hogy a felperesnek és a kapacitást nyújtó szervezetnek a . és . hajókra vonatkozóan megtett nyilatkozatával a verseny tisztaságának veszélyeztetettsége bekövetkezett, hamis adatszolgáltatás valósult meg. A felperest és az kapacitást nyújtó szervezetet a Kbt. 56. § (1) bekezdés j) pontjára tekintettel a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettségének eleget téve az ajánlatkérő az eljárásból kizárta, mivel adatszolgáltatási kötelezettsége teljesítése során olyan hamis adatot szolgáltatott, vagy hamis nyilatkozatot tett, amivel a verseny tisztaságát veszélyeztette. Az ajánlatkérő a Közbeszerzési Hatóságot a felperes és az alkalmasság igazolásában résztvevő szervezet kizárásáról tájékoztatta.
- [3] A felperes jogorvoslati kérelmét, amelyben a jogsértés megállapítását, az ajánlata érvénytelenségét megállapító döntés megsemmisítését kérte, az alperes a B392/11/2015. számú határozatával elutasította. Megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem elutasításával beállnak a Kbt. 56. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt hamis adatközlés miatti kizáró ok szerinti jogkövetkezmények és felhívta a közbeszerzési hatóság főtitkárát, hogy a kérelmező és az gazdasági szereplők Kbt. 56. § (1) bekezdés f) pontja szerinti kizárásának tényét a Közbeszerzési Hatóság nyilvántartásában vezesse át, és tegye közzé a hatóság honlapján.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát, elsődlegesen annak megváltoztatását, és az ajánlatkérőnek ajánlata érvénytelenné nyilvánításáról szóló és a közbeszerzési eljárásból való kizárására vonatkozó döntésének megsemmisítését, és a hamis adatszolgáltatás jogkövetkezménye alól történő mentesítését kérte, míg másodlagos kereseti kérelme a határozat hatályon kívül

helyezésére és az alperes új eljárásra kötelezésére, harmadlagos kérelme a lerótt igazgatási szolgáltatási díj részbeni visszatérítésére vonatkozott.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperes D392/11/2015. számú határozatát részben megváltoztatta, megállapította, hogy a felperes második kérelmi elemének felülvizsgált része alapos, az I. rendű alperesi beavatkozó megsértette a Kbt. 56. § (1) bekezdés j) pontját, a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontját, és ezekre tekintettel a Kbt. 74. § (1) bekezdés c) pontját. Megsemmisítette ezért az I. rendű alperesi beavatkozó 2015. június 5-én kelt döntéséből a felperes vonatkozásában a két komphajó esetében a hamis adatközlésre vonatkozó megállapítást, a kizárásra vonatkozó és a Kbt. 74. § (1) bekezdés c) pontjára alapított érvénytelenségre utaló megállapítást. Rendelkezett az igazgatási szolgáltatási díj meghatározott részének visszafizetéséről, míg ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.
- [6] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes az I. és II. rendű alperesi beavatkozó nyújtott be fellebbezést.
- [7] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A másodfokú ítélet

- [8] A másodfokú bíróság a fellebbezések elbírálása során azokat alaptalannak értékelte, és jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, fellebbezett részét részben akként változtatta meg, hogy a megsemmisítő rendelkezésből a két komphajóra vonatkozó korlátozást mellőzte, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálatát a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között végezte el. A fellebbezéseknek nem képezte tárgyát a felperes ajánlatának a Kbt. 74. § (1) bekezdés d) pontjára - az ajánlattevő nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek - alapított érvénytelensége, így a zárt fedélzet fogalom szakmai tartalma, ehhez mérten a komphajó zárt fedélzete számításának módja, a terület/területmértékek meghatározása, a mindezekből levont következtetések nem voltak a másodfokú eljárás során vizsgálhatók. A másodfokú bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kellett döntenie, helyesen állapította-e meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes jogszerűtlenül fogadta el az ajánlatkérő döntését helyesnek a kizárásról, tehát a vizsgálat tárgyát kizárólag a felperes hamis adatszolgáltatása, vagy annak hiánya képezte. Leszögezte a

másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan idézte és értelmezte a Kbt.-nek a hamis adatra, és hamis nyilatkozatra vonatkozó törvényi definícióját, és helytállóan állapította meg azt is a Kbt. 56. (1) bekezdésének j) pontja alapján, hogy csak az a hamis adatközlés, vagy hamis nyilatkozattétel eredményezi a közbeszerzési eljárásból való kizárást, amely egyúttal a verseny tisztaságát is veszélyezteti.

- [9] A másodfokú bíróság a fellebbezésekben és az ellenkérelemben foglaltakra tekintettel az elsőfokú ítélet indokolását pontosította. Eszerint a Kbt. 3. §-ából következően a kizárás szankciót, és annak következményei viselését jelentő hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozattétel megállapítása, kizárólag a Kbt. 4. § 10., illetve 11. pontjában, és a Kbt. 56. § (1) bekezdés - perbeli esetben - j) pontja szerint meghatározott feltételek együttes vizsgálata alapján történhet meg. A valóságnak megfelelően ismert, de attól eltérően közölt adat, valamint az ilyen adatot tartalmazó nyilatkozat csak a közölt adattartalomra nézve vizsgálható, így más, a közölt adatokból önmagában nem megismerhető, további adatokkal, információkkal együtt a közléshez képest időben később képzett, vagy számításuk útján keletkeztetett újabb adatok nem vehetők figyelembe. Utalt arra, hogy a Fővárosi Ítéltáblának az eseti döntése a jelen eljárásra is irányadónak tekinthető, ugyanakkor közömbös, hogy más jogágak a hamis adatszolgáltatást miként definiálják, és a jogalkalmazás adott jogi környezetben milyen gyakorlatot alakít ki. Ez okból az alperes által hivatkozott 16/2015. számú elvi döntést a másodfokú bíróság nem vette figyelembe.

[10] Kifejtette a másodfokú bíróság, hogy a Kbt. tételes előírásaiból - 4.§ 10., 11. pont, 74.§, 75.§ -, továbbá a 75. §-hoz fűzött indokolásból is következik, hogy a hamis adatszolgáltatás, hamis nyilatkozat csak személyesen elkövethető cselekmény. Az ajánlatkérő mindig azt a gazdasági szereplőt szankcionálja kizárással, akit/amelyet a kizáró ok érint, akár ajánlattevőként, részvételre jelentkezőként, alvállalkozóként, vagy alkalmasság igazolásában résztvevő szervezetként jelenik meg, így a kizárás későbbi hátrányos jogkövetkezményei - amelyek a hamis adatszolgáltatással kapcsolatban merülhetnek fel elsősorban - csak az adott gazdasági szereplőt érintik. Az ajánlatkérő e törvényi előírásokat követte, külön rendelkezett a kapacitást biztosító és külön a felperes kizárásáról, az alperes ugyanakkor kizárólag a felperesi magatartást vizsgálta, és csak a második hiánypótlásra tett felperes általi nyilatkozatra vonatkozóan találta megállapíthatónak a hamis adatszolgáltatást. A személyhez kötöttségből pedig következik, hogy mindazok a fellebbezési érvek, amelyek a kapacitást nyújtó szervezetért való felelősséget, a kellő körültekintést, a gondosságot, és az elvárhatóságot a felperes terhére megállapítandó jogsértéssel összefüggésbe hozhatónak vélik, nyilvánvalóan megalapozatlanok. A Kbt. 56. § (1) bekezdés j) pontja szerint a hamis adatszolgáltatás, illetve a hamis nyilatkozattétel

abban az esetben eredményezi az eljárásból való kizárást, ha az egyben a verseny tisztaságát is veszélyezteti, vagyis a Kbt. egyik alapelve sérül. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte a Kbt. 4. § 10. pontját és megfelelő következtetést vont le a „valóságnak megfelelően ismert” kifejezés használatából. Az alperes által hivatkozott alapelvi rendelkezések, a Kbt. 2. § (3) bekezdése, amelynek értelmében az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a jóhiszeműség, tisztesség és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének megfelelően kötelesek eljárni, nem eredményezheti a Kbt. 4. § 10. pontjának olyan értelmezését, amely következtében a „valóságnak megfelelően ismert adat” a „valóságnak megfelelően ismerni kellett volna” tartalmat nyerje. E törvényi kíváncságot szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával maradéktalanul egyetértett, a hamis adatszolgáltatás kétséget kizáró megállapításához azt kell az ajánlatkérőnek a döntése jogszerűségét alátámasztandó bizonyítania, hogy a gazdasági szereplő a valóságnak megfelelő adatot ismerte, de azt attól eltérően közölte. Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy az alperes helytállóan állapította meg, hogy a zárt fedélzet fogalmát sem az ajánlati felhívás, sem a dokumentáció nem tartalmazta, arra nézve számítási módszer megadva nem volt. Kétségtelen, hogy az ajánlattevők sem kértek erre nézve felvilágosítást. Az ajánlathoz csatolt hajóokmányok szerint mind a ., mind a . esetében a legnagyobb hosszúsági és szélességi, valamint magassági méret a legnagyobb leterhelhetőség tonnában és a legnagyobb vízkiszorítás köbméterben kifejezett értéke volt ismert. A számításba jöhető adatokból önmagában nem következett, hogy az 500 m² feletti mérték eleve kizárt lenne, ezt az alperes is megállapította. Nyilatkozatot a kapacitást nyújtó szervezet tett, az első hiánypótlásra adott válaszban a főkönyvi adatok a kapacitást nyújtó szervezet zárt fedélzetre vonatkozó számított adataival egészültek ki, amely adatok meghaladták mindkét hajó esetében az 500 m²-t. A felperes nyilatkozata a zárt fedélzet méretét nem mint saját közlését, hanem az eszköz, berendezés, ajánlati felhívásban meghatározott jellemzőjét tartalmazta, ezért mind az alperes, mint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy csak a második hiánypótló felhívásra adott válasz, mint személyesen tett nyilatkozat adattartalma a releváns a hamis adatközlés szempontjából. Nem állt rendelkezésre olyan, a korábbiaktól eltérően ismert adat (főkönyvi kivonat adatai, kapacitást nyújtó nyilatkozatai), amely felvetné annak lehetőségét, hogy a felperes a zárt fedélzet méretére nézve bármiféle, az addig ismertektől eltérő adathoz jutott volna, ilyen adatok felkutatása nem is volt indokolt, hiszen a kérdés nem erre az adatra irányult. E tekintetben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által meghallgatott tanú vallomásaiban nem lelt fel olyan elemeket, amelyek a közölt adattól eltérő adatok ismeretét felvethette, ekként aggályos lett volna.

[11] A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévesen határozta meg az alperes mind a bizonyítás irányát, mind annak terjedelmét, amikor a

felperes terhére rótt a zárt fedélzet-méret bizonyításának a hiányát, és arról foglalt állást, hogy miután a csatolt okiratokban a zárt fedélzet nagyságára nézve semmilyen adat nem szerepelt, a felperesnek kellett volna a zárt fedélzet nagyságát bizonyítania.

- [12] A másodfokú bíróság megítélése szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes rendelkezésére álló adatok közül a hajó tulajdonosának nyilatkozata szerint az alkalmassági minimumkövetelményt a két komphajó teljesítette, ezt a nyilatkozatot a személyes egyeztetésen elhangzottak megerősítették, a hajók főkönyvi kivonatának adataiból a zárt fedélzetre vonatkozó adat nem volt kinyerhető. Ezért semmi nem támasztotta alá azt az ajánlatkérői megállapítást, hogy a felperes hamis adatot szolgáltatott, mert arra nézve nem merült fel bizonyíték, hogy a felperes a rendelkezésre álló adatokon túlmenően ismert volna olyan négyzetméter adatot, amelyet a valóságtól eltérően adott volna meg. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a két komphajóra vonatkozóan nem szolgáltatott hamis adatot, ezért helytállóan változtatta meg e részében az alperes jogorvoslati kérelmet elutasító határozatát, és állapította meg az ajánlatkérő terhére a jogsértést.
- [13] A Kbt. 152. § (3) bekezdés b) pontjára hivatkozással leszögezte a másodfokú bíróság, hogy a szerződéskötés megtörtént, ami azt jelenti, hogy az eljárást lezáró döntés eredményeként kihirdetett nyertes ajánlattevő és az ajánlatkérő között kötelmi jogviszony jött létre, amely megszűnése vagy megszüntetése a Kbt. speciális szabályai és a polgári jog szabályai szerint történhet meg. A szerződéskötés azonban nem lehet törvényi akadálya az olyan, eljárás folyamán hozott ajánlatkérői jogsértő döntés megsemmisítésének, amely jogkövetkezményei a megsemmisítéssel elháríthatók.
- [14] A pontosítás körében kifejtette a másodfokú bíróság, hogy elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy amennyiben a jogkövetkezmények alóli mentesítésre irányuló kereseti kérelemre eljárva a kizárásra vonatkozó döntés megsemmisítését a két komphajóra korlátozza, úgy a jogkövetkezmények fennmaradnának, hisz ez az ajánlattevő a úszómunkagép vonatkozásában is a felperes terhére rótt a hamis adatszolgáltatást. Az alperes keresettel nem támadott határozati megállapításának és a felperes kereseti kérelme hamis adatszolgáltatásra vonatkozó elfogadásának együttes törvényi következménye ugyanakkor az, hogy a felperes nem követett el hamis adatszolgáltatást, így a kizárás Kbt. szerinti szankciói alól csak az erre vonatkozó ajánlatkérői döntés megsemmisítésével mentesülhet. A végrehajthatóságot tekintve a jogkövetkezmények az ajánlatkérő döntésével beálltak, függetlenül az alperesnek a közzétételre vonatkozó határozati rendelkezésétől, így a megsemmisítő döntés nem volt mellőzhető. Erre tekintettel változtatta meg a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet rendelkező részét, amely az elsőfokú ítélet érdemi helybenhagyását nem érintette.

A felülvizsgálati kérelmek és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen az alperes és az I. rendű alperesi beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.
- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Kbt. 4. § 10. és 11. pontját, a Kbt. 74. § (1) bekezdés c) pontját, 75. § (1) bekezdés b) pontját, és tévesen értelmezte a Kbt. 57. § (1) bekezdés j) pontját. Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat, így tévesen állapította meg, hogy a felperes nem ismerte a valós adatot abból, hogy sem az ajánlatban, sem a hiánypótlásokban nem csatolt olyan okiratot, bizonyítékot, mely a fedélzet területének nagyságát igazolta volna. Hangsúlyozta, hogy a fedélzet területének nagysága ténykérdés, nem a közléshez képest időben később képzett vagy számítások útján keletkezett újabb adat, amint az a másodfokú bíróság indokolásában szerepel. Egy hajó fedélzetének nagysága egyszerű matematikai művelettel, területszámítással állapítható meg a fedélzet mért adatai alapján, tehát nem képzett vagy számítások útján keletkezett adat. Abból, hogy a felperes által az ajánlatban, illetve a hiánypótlásban csatolt hajódokumentumokban ez az adat nem szerepelt, nem állapítható meg, hogy a felperes nem ismerte a fedélzetek méretét. Kifejtette az alperes, hogy eljáró bíróságok által figyelembe nem vett lényeges körülmény az, hogy van olyan hivatalos dokumentum, amelyből a hajó fedélzetének területe megállapítható, ez az I. rendű alperesi beavatkozó által a közbeszerzési eljárás során beszerzett hajórajz. Ez egyértelműen tartalmazza a fedélzet területének adatait. Ennek alapján egyszerű matematikai művelettel lehet kiszámolni a terület nagyságát. Így állapította meg az I. rendű alperesi beavatkozó, az alperes és az elsőfokú bíróság ítélete is a fedélzet méretét, azt, hogy az egyik hajó esetében sem éri el az 500 m²-t, tehát a felperes által közölt adat hamis adat volt. Az alperes megítélése szerint abból, hogy a felperes az állítását alátámasztó dokumentumot sem az ajánlatban, sem a hiánypótlás során nem csatolta, a bíróságok megállapításával szemben az a következtetés is levonható, hogy a felperes a valós adatot ismerte, azonban azért nem közölte, mert tudta, hogy az ajánlatának érvénytelenségét eredményezné. Továbbra is hivatkozott az alperes a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.638/2010/5. számú ítéletének indokolására, amely kimondja, hogy a hamis adatszolgáltatás körében vizsgálni és feltárni nem a tudattartalmat kell, hanem azokat a körülményeket, tényeket, amelyek megfelelően alátámasztják, hogy az ajánlattevő a valós adatokat ismerte, vagy sem.
- [17] Az alperesi álláspont szerint a körülmények és a tények nem azt

támasztják alá, hogy a felperes a valós adatokat és tényeket nem ismerte. Hangsúlyozta az alperes, hogy a hamis adatszolgáltatás az alkalmasságot bizonyító adatok körében történt, amellyel a felperes nem valós alkalmassági adatok közlésével akart olyan helyzetbe kerülni, hogy az ő ajánlata megfelel a felhívásban elvárt alkalmassági feltételeknek. Ez a magatartás önmagában sérti a verseny tisztaságát, és az esélyegyenlőséget. A közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség, és tisztesség, valamint a rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelvei rendelkezések szerint kell eljárni az eljárás résztvevőinek, amelyből következően az ajánlattevőnek a felelősségi körében minden szükséges lépést meg kell tennie ahhoz, hogy az általa közölt adatok a valóságnak megfelelőek legyenek, és ennek elmulasztására eredményesen nem hivatkozhat. Mivel nem a felperes tudattartalmát kell vizsgálni, amelyre az alperes megítélése szerint egyébként sincs egyértelmű bizonyíték, az alperes álláspontja szerint egy, a valóságnak megfelelően a felperes által megismerhető tényadat tekintetében a valóságtól eltérően tett adatszolgáltatás miatt a hamis adatszolgáltatás megállapítható.

- [18] Az I. rendű alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezését, és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, vagy a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdését, 3. §-át, 4. § 10. és 11. pontját, 56. § (1) bekezdés j) pontját, 63. § (1)-(3) bekezdését, 67. (1)-(5) bekezdését, 74. § (1) bekezdés d) pontját, 75. § (1) bekezdés b) pontját, a Pp. 3. § (2) bekezdését, és 213. § (1) bekezdését. Az I. rendű alperesi beavatkozó álláspontja szerint a határozat nem jogsértő, az első- és másodfokú bíróság ítélete azonban jogszabálysértő, azok számos törvényi körülményt, illetve a felek nyilatkozatait nem, vagy nem megfelelően értékelték. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság eljárása során kizárólag a felperes hamis adatszolgáltatását, illetve annak hiányát vizsgálta. Nem került sor a Kbt. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenség megállapíthatóságának kérdéskörére, a „zárt fedélzet” fogalom, és a számítási mód meghatározásának szükségességére, vagy épp szükségtelenségére, illetve arra, hogy az I. rendű alperesi beavatkozónak milyen jogszabályi lehetőségei voltak a felperesi adatok valóságának ellenőrzésére és bizonyítására. Álláspontja szerint a felperes tudatosan nem vette fel az általa egyébként ismert valós adatokat, hiszen tisztában volt, hogy annak alkalmatlanságára tekintettel a Kbt. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenség megállapításának van helye. Épp ebből fakadóan a felperes az I. rendű alperesi beavatkozó második hiánypótlási felhívásában sem konkrét megjelöléssel, csupán egy, az alkalmasságra utaló hamis nyilatkozattal reagált. A Kbt. 56. § (1) bekezdés j) pontja ezen felül a verseny tisztaságának tényleges

sérelmét nem is, csupán annak veszélyeztetettségét is elegendőnek tartja a hamis adatszolgáltatás révén megvalósuló kizárási ok megállapításához. Az I. rendű alperesi beavatkozó szerint a „zárt fedélzet” fogalmának tisztázatlanságára történő peres hivatkozás semmiképpen sem mentesíti a felperest az alól, hogy az arra vonatkozó adatokat pontosan és valósághűen megjelölje, különösen arra tekintettel, hogy az I. rendű alperesi beavatkozó erre az első hiánypótlási felhívásában kifejezetten felszólította. E körben a felperesnek ajánlattevői minőségére tekintettel kötelessége lett volna megbizonyosodni a számára szolgáltatott adatok valóságáról. Az I. rendű alperesi beavatkozó úgy véli, hogy a másodfokú bíróság megállapításaival ellentétben a felperes ismerte a valós adatokat, és mivel tisztában volt azok az alkalmassági feltételek szerinti elégtelenségével, és, hogy valós adat szolgáltatása esetén ajánlata érvénytelen lenne, azt egyszerűen alkalmasnak titulálta a második hiánypótlás során. A felperesnek a Kbt. 2. § (3) bekezdése alapján a jóhiszeműség és tisztesség, valamint a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeinek megfelelően meg kellett volna győződnie az adatok valóságtartalmáról, mielőtt azokat a második hiánypótlásra tett nyilatkozatában egyszerűen alkalmasnak nyilvánítja. Az adatok valóságtartalmának ellenőrzését az ajánlattevő nem háríthatja át a kapacitást biztosító szervre, hiszen utóbbi a közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő nyilatkozatainak valóságáért nem felel. Elfogadhatatlannak tartotta a másodfokú bíróság érvelését, amely szerint a hamis adatszolgáltatása azért sem állhat meg, mert a felperes egy általa egyébként tényszerűen nem ismert adatot közölt, anélkül tett nyilatkozatot, hogy egyébként a valóságos helyzetről tudomása lett volna.

- [19] Hangsúlyozta az I. rendű alperesi beavatkozó, hogy a Kbt. 58. § (4) bekezdése alapján biztosított információkérési jog és a 67. § által biztosított hiánypótlásra való felhívás, illetve felvilágosítás kérésen túl az I. rendű alperesi beavatkozónak nem volt egyéb jogszabály által adott lehetősége a felperesi adatszolgáltatás vizsgálatára. Kiüresedne a kizárás lehetőségének jogintézménye azáltal, hogy ha annak alapját képező hamis adatszolgáltatás bizonyítása kapcsán olyan bizonyítási eljárást, illetve olyan mértékű bizonyítást várna el a bíróság az I. rendű alperesi beavatkozótól, amelyre nincs lehetősége, és amely bizonyítási eljárás teljesen lehetetlen. Jogszabálysértő a másodfokú bíróság azon elvárása, hogy az ajánlatkérő, mintegy nyomozóhatóság módjára hatósági intézkedési lehetőségek nélkül teljes egészében feltárja valamennyi ajánlattevő valamennyi szolgáltatott adatát.
- [20] Kifejtette az I. rendű alperesi beavatkozó, hogy megkeresésére a Szerb Köztársaság Építésügyi, Közlekedésügyi és Infrastrukturális Minisztériuma - egy hivatalos alaprajz mellékelésével együtt - megállapította, hogy a valójában mindkét komp esetében kisebb volt a zárt fedélzet mérete az 500 m²-es küszöbértéknél. Ezen túl az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az ajánlatkérő döntése a

Kbt. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenség megállapításáról jogszerű és helyes volt. Az I. rendű alperesi beavatkozó a peres iratok részévé tette továbbá a hajók adatait tartalmazó internetes honlap képernyőfelvételét is, amelyből szintén bárki által megállapítható az adatok nem valóságos volta.

- [21] Hangsúlyozta az I. rendű alperesi beavatkozó, hogy a hamis adat és hamis nyilatkozat Kbt. szerinti fogalma körében a felperesi tudattartalom vizsgálata irreleváns volt. Döntésének meghozatala során kizárólag a rendelkezésre álló tényadatokra, többek közt a szerb minisztérium megkeresése alapján beszerzett iratokra támaszkodott. E körülmények figyelembevételét az elsőfokú bírósághoz hasonlóan a másodfokú bíróság is elmulasztotta. Az I. rendű alperesi beavatkozó álláspontja szerint a felperesi ajánlat a Kbt. 56. § (1) bekezdés j) pontjára tekintettel a 74. § (1) bekezdés d) pontja alapján érvénytelen, így pedig a 75. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kizárás jogkövetkezményét vonja maga után. Ezen jogszabályi rendelkezésekkel ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része és a jogerős ítélet is.
- [22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.
- [24] A Kúria álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok megfelelő alapossággal feltárták és kimerítő részletességgel rögzítették ítéleteik indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból a jogerős ítélet minden tekintetben helytálló jogkövetkeztetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.
- [25] Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.
- [26] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet meghozatala során a másodfokú bíróság sem anyagi jogi, sem eljárásjogi hibát nem vétett, ezért a felülvizsgálati kérelmek megalapozatlanok.
- [27] A bíróság feladata az volt, hogy értelmezze és jogszerűen alkalmazza a Kbt.-nek a hamis adatra és hamis nyilatkozatra vonatkozó törvényi előírásait, és abból helytálló következtetést vonjon le a felperesi hamis adatszolgáltatás megállapíthatóságát illetően.
- [28] A Kbt. 4. § 10. pontja szerint hamis adat: a valóságnak megfelelően ismert, de a valóságtól eltérően közölt adat;
- A 11. pont szerint hamis nyilatkozat: olyan nyilatkozat, amely hamis adatot tartalmaz;
- [29] A Kbt. tehát a hamis adat fogalma meghatározása során két együttes feltételt szab. Egyrészt az adatnak, az azt szolgáltató által a valóságnak megfelelően ismertnek kell lennie, másrészt ettől

eltérően közöltnek. A hamis adatszolgáltatás csakis akkor valósul meg, ha mindkét feltétel teljesül. Osztotta a Kúria a jogerős ítélet azon álláspontját, miszerint a felperes az ajánlatában és a közbeszerzési eljárás során kizárólag azokat az adatokat közölte, amelyeket vele a kapacitást biztosító szervezet megosztott. A felperes nem ismert más adatot. A felperes a rá háruló bizonyítási tehernek eleget téve igazolta, hogy az ajánlattételkor, valamint az első és második hiánypótláskor kizárólag a kapacitást biztosító szervezet, mint a hajók tulajdonosának nyilatkozata állt rendelkezésére, valamint az érintett hajók főkönyvi kivonata, amely a legnagyobb hosszúság, legnagyobb szélesség adatait tartalmazta, és amely hajóbizonyítvány az egyetlen hiteles irat, amely a hajónak a hitelesített adatait tartalmazta. A felperes igazolta azokat a körülményeket is, hogy milyen módon szerzett tudomást ezen adatokról. Helytállóan hivatkozott arra a másodfokú bíróság, hogy a Kbt. 3. §-ából következően a kizárás szankciót és annak következményei viselését jelentő hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozattétel megállapítása kizárólag a Kbt. 4. § 10., illetve 11. pontjában, és a Kbt. 56. § (1) bekezdés j) pontja szerint meghatározott feltételek együttes vizsgálata alapján történhet.

- [30] Osztotta a Kúria a jogerős ítéletnek a hamis adatszolgáltatás, hamis nyilatkozat személyhez kötöttségére vonatkozó okfejtését is. Az ajánlatok értékelésének folyamatában, az alkalmatlan ajánlattevők kiszűrésekor az ajánlattevő köteles más, az ajánlatában szerepeltetett gazdasági szereplőre nézve tett negatív megállapítások következményeit viselni, például az összeférhetetlenség, kizárás hatálya alatt állás tekintetében, mert azok az ajánlatának érvénytelenségét vonják maguk után. Ezen törvényi felelősség azonban nem hozható összefüggésbe a hamis adatszolgáltatás jogintézményével. Ez okból mindazok az érvek megalapozatlanok, amelyek a felperes alkalmatlanságát jogerősen megállapító ítéleti okfejtés egyes következtetéseire utalnak vissza, ebből eredeztetve a hamis adatszolgáltatás megállapíthatóságának jogszerűségét.
- [31] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a kizárás alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a Kbt. 4. § 10. és 11. pontjaiban szabályozott cselekmények valamelyike megtörténik, és ennek következményeként állapítható meg az alapelvi sérelem. A verseny tisztaságának bármely magatartás nyomán bekövetkezett sérelméből önmagában nem következik a hamis adatszolgáltatás, hamis nyilatkozat ténye, ezen érvelés a logika szabályaival ellentétes, téves okfejtésből ered. Téves ezért az a megközelítés is, amely az alapelveknek megfelelő magatartás vizsgálatából - rendeltetésszerű joggyakorlás, a jóhiszeműség és a tisztesség - kiindulva von le következtetést a hamis adatszolgáltatás bekövetkezésére. Az alapelvi sérelmek felmerülése önmagában a hamis adatszolgáltatást nem igazolja, mert annak megállapításához az szükséges, hogy bizonyítást nyerjen, hogy a nyilatkozó az általa közölt adatot a valóságnak megfelelően

ismerte, de attól eltérően közölte. A hamis nyilatkozattétel megvalósulásának vizsgálatakor azon tények tisztázására kell szorítkozni, amelyek akkor voltak ismertek a felperes előtt, amikor a nyilatkozatot megtette.

- [32] Az alperes felülvizsgálati kérelembeli érvelésével szemben, a zárt fedélzet számított adat, sem a fogalom, sem a számítási módja a kiírás alapján nem volt tisztázott, ilyen adat pedig a hajódokumentumokban sem szerepelt.
- [33] A Kúria is osztotta a bíróságok azon megállapítását, hogy annak egyértelmű igazolására lett volna szükség, hogy a felperes milyen adatok birtokában volt, és hogy az általa ismerttől eltérően közölte azokat. A bizonyítás szükségességét illetően a közbeszerzési eljárás sajátosságait kell szem előtt tartani. Az ajánlatkérőt a Kbt. 34. § szerinti dokumentálási kötelezettség terheli, valamennyi eljárás során hozott döntése számon kérhető, tudnia kell igazolni, hogy a Kbt. valamennyi rendelkezését adott közbeszerzési eljárás során betartotta.
- [34] Az eljárásban résztvevő kizárása olyan ajánlatkérői döntés, amelynek jogszerűsége szintén hatósági kontroll alá tartozik, így az e döntés ellen kezdeményezett jogorvoslati eljárás során az ajánlatkérő kötelezettsége a döntése jogszerűségének bizonyítása, míg az azt kifogásoló kérelmező a döntés cáfolatát jelentő bizonyítékok feltárására köteles. Megfelelően rögzítette tehát a jogerős ítélet azt, hogy tévesen határozta meg az alperes a bizonyítás irányát és terjedelmét, amikor a felperes terhére róta a zárt fedélzetméret bizonyításának hiányát. A felperesnek a kiírási feltételek szerint nyilatkozattal kellett igazolnia a műszaki-szakmai alkalmassági minimumkövetelményeknek való megfelelést. Ezt a nyilatkozatot megtette, a szükséges dokumentumokat csatolta. A második hiánypótlásra adott nyilatkozat adattartalmára nézve sem vált ismertté azoktól eltérően ismert adat, az pedig, hogy az ajánlatkérő a nyilatkozat megtételéhez képest utóbb mely hatóságoktól, milyen adatok alapján, milyen számítások alapulvételével jutott arra a megállapításra, hogy a komphajók zárt fedélzetét milyen mértékűnek lehet tekinteni, irreleváns a hamis adatszolgáltatás megállapíthatóságának szempontjából, mert arra nézve nem nyújt információt, hogy a felperes a nyilatkozatának megtételekor milyen adatismeret birtokában volt. Megjegyzi a Kúria, hogy az I. rendű alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelme - de a közbeszerzési eljárás során követett eljárása is - ellentmondásos volt, ugyanis az általa feltárt körülmények szerint a felülvizsgálati érvelésével szemben igenis lehetősége volt az adatok valóságtartalmának ellenőrzése, ez nem jelentett számára kivitelezhetetlen eljárási, bizonyítási terhet. Ez önmagában megkérdőjelezi az eljárási jogosultságait és lehetőségeit, a hamis nyilatkozattétel esetén kifejtett érvelése kapcsán.
- [35] A Kúria álláspontja szerint az eljárás bíróságok helytállóan értelmezték a Kbt. 4. § 10. pontját, és megfelelő következtetést

vontak le a „valóságnak megfelelően ismert” kifejezés használatából. Ez valóban nem lehet az alperes által megkövetelt „valóságnak megfelelően ismerni kellett volna” tartalommal. Ezen értelmezés az alperes részéről olyan tartalmat ad a törvényi előírásnak, amelyet az valójában nem tartalmaz, abból nem következik, a kiterjesztő értelmezésnek pedig nincs helye. A törvényhely kifejezetten úgy fogalmaz, hogy ismernie kellett a valós adatot az ajánlattevőnek, olyan kitételt nem tartalmaz, amelyre az alperes hivatkozott, miszerint tudnia kellett volna a kellő körültekintés mellett az adat valótlanságáról. Önmagában tehát az alperesi hivatkozás nem eredményezheti a hamis adatszolgáltatás megvalósulását, mert ahhoz az alperesnek, illetve az I. rendű alperesi beavatkozónak bizonyítani kellett volna, hogy a felperes kifejezetten tudott a szolgáltatott adatok valótlanságáról. A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan a zárt fedélzet számított adat, sem a fogalom, sem a számítás módja a kiírás alapján nem volt tisztázott, ilyen adat a hajó dokumentumokban sem szerepelt. Az I. rendű alperesi beavatkozó saját számításaira alapozta a hamis adatszolgáltatás megállapítását. Ezt az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette. Az I. rendű alperesi beavatkozótól eltérő eredményekre jutott azonban maga az alperes is.

- [36] A Kúria egyetértett a felperes azon hivatkozásával, hogy egyedüli hiteles és hivatalos adatnak a komphajók hajókönyveiben szereplő legnagyobb hosszúság és legnagyobb szélesség adatai minősülnek. Minden más irat, illetőleg az abban foglalt adat, így például az I. rendű alperesi beavatkozó által elnevezésében is „általános terv” megjelöléssel ellátott, és a jogorvoslati eljárásban utóbb felmutatott rajzok nem minősülnek hiteles és hivatalos iratnak, illetőleg az azokon szereplő adatok nem hiteles adatok, a rajzon szereplő legnagyobb hosszúság, és legnagyobb szélességi adatok nem egyeztek meg a hajókönyvben szereplő adatokkal. Az I. rendű alperesi beavatkozó tehát nem hivatalos adatokra, hanem csupán a saját számítására alapozta a hamis adatszolgáltatás megállapítását, amely döntése nem felelt meg az ide vonatkozó jogszabályi előírásoknak, hiszen figyelmen kívül hagyta nemcsak a hamis adatszolgáltatás megállapításához szükséges törvényi követelményeket és feltételeket, de azok vizsgálatát sem végezte el, hanem pusztán feltételezésekre, és téves következtetésekre hagyatkozott.
- [37] Alaptalanul kifogásolta az I. rendű alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság nem vizsgálta a Kbt. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenség megállapíthatóságának kérdéskörét, azaz, hogy az ajánlattevő nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek. Ezen kérdés az elsőfokú ítélettel szemben fellebbezéseknek nem volt tárgya, így azt a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta és nem bírálhatta el.
- [38] Tévedett abban is az I. rendű alperesi beavatkozó, hogy a verseny

veszélyeztetettsége már egy pontatlan adatszolgáltatással is megvalósul. Ezen érveléssel az alperesi beavatkozó túllép a hamis adat, hamis nyilatkozat törvény definícióján, és érvelése lényegében azt jelenti, hogy az ajánlatkérőnek nem kell igazolnia azokat a körülményeket és tényeket, amelyre alapítja a közbeszerzési eljárásokból három évre történő kizárást jelentő döntését, amely egyben az egyik legsúlyosabb szankciót is jelenti a közbeszerzési eljárásokban. Az alperesi beavatkozó nem követeli meg a veszélyeztetettség megvalósulásához a hamis adat közlését sem, hanem megelégszik a „pontatlan”, „határozatlan adatszolgáltatás” megvalósulásával is.

[39] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a hamis adatszolgáltatással kapcsolatban a Kbt.-ben írt körülményeket, tényeket kell vizsgálni, abban kell állást foglalni, hogy a tények alátámasztják-e, hogy az ajánlattevő a közölt adattal kapcsolatban a valós tényt ismerte, tudta vagy nem. Hamis adatszolgáltatásról akkor beszélhetünk, ha a leírt adat valótlan, és ezt a valóságnak meg nem felelő adatot az ajánlattevő úgy közli, hogy egyébként ismeri a valóságos, tényleges helyes adatot. E körben a felperes a tények és körülmények bemutatásával azoknak bizonyítékok, okiratok és tanúvallomás általi igazolásával megfelelően alátámasztotta, hogy hamis adatszolgáltatást nem követett el. Az I. rendű alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmében ismételten figyelmen kívül hagyta, hogy a felperesnek milyen adatok álltak rendelkezésére az ajánlattételkor, illetőleg a közbeszerzési eljárásban. Iratellenesen és tévesen hivatkozik az adatok beszerzésének körülményeire és az ezzel kapcsolatos tényekre, amelyeket részletesen vizsgáltak a bíróságok, és amelyekkel kapcsolatban megállapítást nyert az is, hogy semmi nem támasztotta alá azt az ajánlatkérői megállapítást, hogy a felperes hamis adatot szolgáltatott, mert arra nézve nem merült föl bizonyíték, hogy a felperes a rendelkezésre állt adatokon túlmenően ismert volna olyan négyzetméter adatot, amelyet a valóságtól eltérően adott volna meg.

[40] A perben rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az alperesi beavatkozó a második hiánypótlás alkalmával a SASA II. és a SASA III. komphajók esetében csak abban a körben kért felvilágosítást, hogy tudnak-e a komphajók hosszirányban is szállítani. A második hiánypótlás és felvilágosításkérés megnevezésű dokumentumban további hiánypótlás és felvilágosításkérés a komphajók zárt fedélzetének méretét illetően nem érkezett, amely szintén azt erősítette a felperes számára, hogy az első hiánypótlás és felvilágosításkérés kapcsán a kapacitást biztosító szerv által megadott adatokat és nyilatkozatokat az I. rendű alperesi beavatkozó megfelelőnek és kielégítőnek találta. További hiánypótlás és felvilágosításkérés nem volt, és az I. rendű alperesi beavatkozó a kizárás mellett döntött anélkül, hogy felvilágosítás-kérés keretében megkísérelte volna tisztázni a döntést megelőzően az esetleges számítási különbségeket, illetőleg annak esetleges okát.

- [41] A Kúria osztotta a jogerős ítélet azon álláspontját, hogy a felperes nem követett el hamis adatszolgáltatást, vele szemben a hamis adatszolgáltatás törvényi feltételei nem valósultak meg. A perben rendelkezésre állt bizonyítékok nem támasztották alá azt az ajánlatkérői megállapítást, hogy a felperes hamis adatot szolgáltatott volna. Feltételezésekre és ezeken alapuló következtetésekre nem lehet az ajánlattevő szankcionálását alapozni.
- [42] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelmekben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [43] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.
- [44] A felülvizsgálati eljárás során felmerült felperesi perköltség megfizetésére a Kúria az alperest és az alperesi beavatkozót a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés és 83. § (1) bekezdés szerint kötelezte.
- [45] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes és az alperesi beavatkozó személyes illetékmentessége miatt a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2017. május 2.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k.
előadó bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő